

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14768,Wszechnica-Gornoslaska.html>
19.05.2024, 06:06

Wszechnica Górnośląska

Wszechnica Górnośląska, inicjatywa kulturalno-oświatowa, której celem było propagowanie w społeczeństwie wiedzy i kultury, popularyzowanie idei samokształcenia oraz integracja środowisk naukowych i twórczych. Działalność rozpoczęła w XII 1980 cyklem wykładów z historii Polski. Wśród założycieli oraz współpracowników byli m.in. Michał Luty (MKZ „S” Katowice), Maria Turkowska-Luty, Edward Sołtys, Marek Nita, Adam Kasprzyk (Uniwersytet Śląski), Zygmunt Barczyk i Maciej Miszewski (Akademia Ekonomiczna) oraz studenci: Aleksandra Izdebska, Ireneusz Kwiecień, Wojciech Szarama, Jan Jurkiewicz (UŚ), Tomasz Polewko (AE), Andrzej Węgierski oraz Barbara Kozłowska (Politechnika Śląska). W Katowicach, Gliwicach i Sosnowcu organizowano wykłady oraz spotkania dyskusyjne z działaczami społeczno-politycznymi oraz osobami ze świata nauki i kultury. Merytoryczną i organizacyjną opiekę nad działalnością wszechnicy sprawowała Rada Programowa, której przewodniczącym do 13 XII 1981 był prof. dr hab. filologii polskiej Ireneusz Opacki. Do stanu wojennego w spotkaniach organizowanych przez Wszechnicę wzięli udział m.in. Bogdan Kopański (wykładowca UŚ), Jacek Kuroń, Adam Michnik, Jadwiga Staniszkis, Tadeusz Łepkowski, Marian Marek Drozdowski, Maria Turlejska, Emanuel Rostworowski, Tomasz Strzembosz, Mirosław Chojecki, a także Jerzy Urban, Andrzej Werblan i Jerzy Wiatr. Od początku istnienia Wszechnica prowadziła działalność niezależnie do powstających na terenie Śląska regionalnych struktur związkowych, dopiero latem 1981 po powstaniu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego przeniosła swoją siedzibę do budynku ZR, a trójka działaczy: M. Luty, Maria Popczyk i Witold Dulęba, przeszła na etaty ZR. Organizowano wtedy również specjalistyczne kursy dla związkowców.

W VI 1983 w kościele Podwyższenia Krzyża Świętego w Gliwicach z inicjatywy M. Lutego i M. Turkowskiej-Luty przy

współpracy Barbary Kozłowskiej Magdaleny Knoll wszechnica wznowiła działalność w ramach [Duszpasterstwa Ludzi Pracy](#) prowadzonego przez redemptorystę o. Jana Siemińskiego. Od XII 1983 (aresztowanie M. Lutego) organizacją prac zajmowali się B. Kozłowska i M. Knoll. Pod koniec 1984 prowadzenie Wszechnicy przejął Jan Mazurkiewicz, 1989-1998 Jadwiga Rudnicka. Od 1998 spotkania i wykłady organizował o. J. Siemiński – z jego śmiercią w 2004 wszechnica zakończyła działalność.

Robert Dyja

[Katowice, Region Śląsko-Dąbrowski](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)